

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 479. An & qualiter limitanda hæc regula: qui potior est tempore, potior jure.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

stipulanti, is sub conditione sit promissus; quâ conditione pendente, idem fuerit Cajo pignori obligatus, pro Titio sit respondendum. Si verò conditio invito debitore impleri nequeat, non retrahatur, sed obligatio valida censetur non nisi ex tempore conditionis impletæ. Pro quo citat Hahn & Carpz. Quòd si creditores plures sint synchroni, seu pares tempore, eò quòd eodem tempore res eadem pluribus obligata sit, si obligatio facta omnibus in solidum (qualiter facta censetur, si pluribus eodem tempore separatim constitutum est pignus) singuli quidem in solidum contra debitorem vel extraneum possessorem habent actionem, sed, si inter ipsos quæstio moveretur, qui prior possessionem nactus est, alterum hypothecaria agentem repellit, cum in pari causâ melior sit causâ possidentis. Si verò pro parte solum singulis ratione quantitatis debita est obligata, quilibet pro eaparte, pro qua obligatio constituta, agit etiam contra creditorem possidentem. l. 10. ff. de pignor. Struv. in ff. qui pot. in pign. th. 31. Lauterb. §. 5. & 6. De cætero procedit responsio: quod prior in tempore sit potior in pignore; quò ad omnes effectus, ac ita quò ad omne, quod debetur; adeoque non tantum in forte seu debito principali, sed etiam in expensis & fructibus, seu uluris licitis ex pignore perceptibilibus. l. 18. in fin. ff. qui pot. in pign. Lauterb. in ff. eod. cit. §. 10. citans Mynf. l. 1. obs. 59. Item procedit, siue hypothecarii sint ejusdem generis siue diversi Struv. loc. cit. th. 28. & cujusvis sit generis pignus, siue tacitum, siue expressum; cum eadem quò ad hoc sit vis taciti & expressi pignoris, nec majorem vim habeat constitutio legis in constituendo pignore, quàm voluntas privata partium. Arg. l. 8. C. h. t. Franzk. eod. num. 30. Lauterb. Mynf. LL. cit. Sive prætorium, siue judiciale; siue testamentarium, siue conventionale. l. 2. 4. 8. C. qui pot. in pign. Berlich. l. 1. concl. 66. n. 2. Beyma. ad l. 10. ff. eod. Lauterb. cit. §. 10. & licet pignus prætorium, quod constituitur immisione creditoris in possessionem bonorum debitoris, de jure inter missos à prætore in possessionem nullus sit locus prælationis, etiam si diversis temporibus missi in possessionem. l. 15. §. 15. de damn. infect. usu tamen fori etiam in prætorio pignore, qui prior est tempore, etiam prior est jure. Struv. loc. cit. th. 29. citatis Fabro & Gudelini. Item perinde est, utrum prior habeat hypothecam specialem, an generalem. l. 2. ff. qui pot. in pign. l. 6. C. eod. sic qui prius generalem hypothecam accepit omnium bonorum, præfertur iis, qui postmodum specialem hypothecam in iisdem bonis acceperunt, ita ut res singulas auferre & distrahere sit in ejus electione, etiam eas, in quibus postmodum alteri constituta hypotheca specialis, & etiam si cætera bona pro ejus debito sufficiant; cum invito hoc jus per specialis pignoris constitutionem auferri nequiverit. l. fin. ff. §. l. 8. C. de distr. pign. Merlin. de pignor. l. 4. tit. 1. quest. 19. & 21. Gail. l. 2. obs. 25. num. 3. & 4. Struv. ad ff. qui pot. in pign. th. 32. & ibid. Muller. Lauterb. §. 11. quamvis, si creditor habeat specialem & simul generalem hypothecam, prius specialem excutere debeat, præferat, si sibi ad satisfactionem sufficiat, antequam ad generalem procedat. l. 2. C. qui pot. Struv. Muller. loc. cit. lit. β, uti nec creditor ille prior habens generalem hypothecam, si is certam rem elegerit, non potest præjudicare habentibus specialem hypothecam. Ibidem & Lauterb. LL. cit. item siue tempore prior pignus per

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

traditionem obtineat, siue ei per nudam conventionem constitutum. In quo posteriore casu possessio avocatur à posteriore tempore rem sibi oppignoratam habente, & distrahitur. l. 12. ff. h. t. Franzk. eod. num. 38. & 39. Lauterb. §. 12. qui tamen cum Scacc. de commerc. §. 2. Gl. 5. num. 438. addit, inter mercatores haberi potiorum, qui pignus possidet. Item procedit dicta regula, etiam si fiscus, qui ob contractum cum alio; V. g. cui mutuatus; pecuniam, in initum ab eo hypothecam generalem habet, concurrat cum alio cui eadem bona jam prius oppignorata, ita ut hicisco posteriori præferatur, etiam in bonis acquisitis à debitore post obligationem cum fisco in initum, ut Struv. in ff. qui pot. in pign. th. 30. quamvis hoc posterius de bonis acquisitis post obligationem cum fisco in initum negent alii, & admittant solum de bonis acquisitis ante dictam obligationem. De quo vide Muller. loc. cit.

Quæst. 479. An & qualiter limitanda dicta regula: qui potior est tempore, potior est jure?

Resp. pignore posteriores tempore nihilominus præferuntur tempore prioribus, etiam expressam hypothecam habentibus ratione causæ seu debiti, ob quod constituta hypotheca. Primò fiscus ob favorem Reipublicæ ejusque conservationem in bonis subditorum pro tributis etiam futuris quibuscunque, collectis, præstationibus pro republica faciendis, annona publica &c. ita etiam, ut vi hujus privilegiatæ anterioritatis pecuniam alteri creditori hypothecario solutam repetere possit juxta l. 18. §. fin. ff. de jure fisci. Muller. ad Struv. in ff. h. t. th. 25. lit. a. & β. Secundò qui in militiam (per quam intelligitur functio, quâ quis navat operam Reipublicæ in rebus ad publicam salutem pertinentibus, varièque dividitur, ut videtur est apud Muller. l. c. lit. v.) confulerunt & crediderunt aliquid juxta formam in Novell. 97. c. 4. præscriptam. Struv. loc. cit. Lauterb. §. 13. Tertiò qui dat pecuniam mutuam ad emendam aliquam rem ea lege, ut res illa sibi maneat specialiter oppignorata, præfertur aliis creditoribus anterioribus etiam in eadem re anteriores hypothecas habentibus juxta textum l. 7. C. qui potior. Quarto mulier habens tacitam hypothecam pro repetenda dote habet jus prælationis contra anteriores etiam expressas hypothecas aliorum creditorum; cum etiam Reipublicæ intersit, mulieribus dotes conservari. l. 12. C. qui pot. in pign. Novell. 97. c. 3. ubi expressum decium, mulierem etiam creditori illi cujus pecuniâ res empta, qui tamen aliis creditoribus anteriorem hypothecam habentibus anteponitur, præferendam ex ea etiam ratione ut ait Muller. loc. cit. quòd causâ dotis non possit petere fidejussores. Et ita sentiunt Mynf. l. 4. obs. 23. num. 4. testans, hanc sententiam approbatam à Camera. Treutl. vol. 2. d. 24. th. 7. lit. β. Et ibidem Bachov. pluresque alii citati à Muller. contrarium nimirum quòd non præferatur aliis habentibus hypothecam anteriorem expressam, tenentibus Gail. l. 2. obs. 25. num. 10. Wefenbec ad ff. h. t. num. 3. Coler. in process. executorio. p. 1. c. 2. num. 289. & pluribus aliis apud eundem Muller. qui tamen plures casus enumerat, in quibus mulier hoc privilegio prælationis ratione dotis non fruitur. uti etiam illud se non extendere asserit ad bona paraphernalia seu præter dotalia; adeoque nec ad donationem propter vel ante

nuptias per l. fin. §. 2. C. qui pot. in pign. Quarto non praefertur prior tempore iis quorum pecuniâ res oppignorata est & empta cum expressa hypotheca in re comparata. l. 7. C. qui pot. in pign. Muller. loc. cit. Lit. 2. Quinto non praefertur ei, qui privilegium personale habet. Lauterb. §. 13. V. g. qui credit in sumptus funeris. l. 14. §. 45. ff. de relig. & sumpt. fun. idemque ex generali consuetudine de famulis & ancillis ratione mercedis, quod iis praefertendus non sit prior in pignore, dicit Lauterbach citatis aliis. Ratione modi, quo hypotheca constituta est, posterior tempore praefertur hypothecariis prioribus. Sic habens hypothecam, supra instrumentum publicum (quale hic non tantum dicitur illud, quod à Notario publico conscriptum, sed etiam, quod aliàs ex actis publicis localium magistratuum fundamentum habet, ut Muller. loc. cit. th. 27. Lit. a.) praefertur aliis etiam tempore prioribus creditoribus, pignus vel hypothecam ex privato instrumento probantibus, nisi huiusmodi privatum instrumentum esset subscriptum à tribus idoneis testibus. l. 11. C. qui pot. Struv. ad eund. tit. th. 26. de quo tamen vide Muller, ibidem fuscè tractantem, & negantem id cit. l. 11, probari posse.

Quest. 480. An & qualiter quis in locum priorum creditorum succedere possit in ordine ad fruendum illa praerogativa?

REsp. dum unus facta alteri solutione, pignoris causam in se transfert, ut ex illius loco & ordine in creditorum concursu aestimetur (quae est successio, de qua hic, proprie talis, ut Lauterb. in ff. qui pot. in pign. cum Franzk. ibid. num. 63.) videndum, quis solvat debitum, & cui solvatur. Si quidem si quis sit ejusdem creditoris debitor, secundus seu posterior, aequè tamen hypothecarius, habet jus offerendi solutionem debiti, etiam si prior resp. contraxerit. l. 4. C. de his. qui in pr. credit. loc. succed. & ibi. Brunem. Bachov. de pign. l. 4. c. 15. Lauterb. loc. cit. §. 15. ac proinde opus non est nova conventionione, sed statim succedit in locum prioris, & causam sui pignoris firmat, modò ratione fortis & usurarum totum ac omne debitum offeratur. l. 5. C. h. t. Lauterb. loc. cit. & si anterior creditor summam oblatam nolit recipere, posterior ad instar debitoris illam oblatam deponit, & nihilominus ipse jure succedit, & omne jus consequitur. l. 11. §. fin. ff. l. 1. §. 5. C. h. t. quia priori creditori non competit amplius actio. Franzk. loc. cit. num. 73. Lauterb. loc. cit. si tamen prior hypotheca est fisci, opus esse autoritate Judicis juxta l. 3. §. fin. C. de priv. fisci. ait idem cum Bachov. & Treutl. vol. 2. d. 24. th. 6. Lit. d. De cetero non refert, sive volente, sive invito vel infcio debitore fiat hæc solutio; cum non agatur de novi pignoris constitutione. l. 8. C. h. t. Bachov. de pignor. l. 4. c. 17. interesse tamen, ait Lauterb. cum Franzk. loc. cit. num. 72. num secundus, num tertius aut quartus solvat primò creditori debitum, ne praediceatur intermedio creditori. Quid verò sit in casu, quo primus creditor alteri sua jura cessit, aut debitor pignus primi alicui tertio vendiderit, non resolvendo Lauterb. remittit ad Franzk. loc. cit. à n. 95. & Brunem. ad l. 3. C. de his qui in pr. credit. loc. si verò creditor simplex, vel extraneus, vel alius, qui creditor non est, debitum offerat, sive imme-

diatè, sive mediatè per debitorem, pecuniam illi credendo, potest quidem creditorem hypothecarium dimittere. Arg. l. 10. §. 1. §. l. 16. ff. de his qui in fraud. credit. Lauterb. loc. cit. §. 16. citatis Brunem. & Negul. si nempe tota pecunia ad primùm creditorem perveniret, sed offerens tantum succedit in actiones personales illius contra debitorem, ut Lauterb. cum Bachov. juxta. l. 3. ff. quæ res pign. nisi inter offerentem & creditorem primùm, vel inter offerentem & debitorem expressè statim conventum sit, ut pignus sibi obligetur, & in ejus locum succedat. l. 1. C. de his, qui in pr. cred. loc. succ. Lauterb. citatis pluribus aliis. Denique si simplex chirographarius vel extraneus alia ex causa pignus possideat, conveniaturque hypothecaria per creditores hypothecarios, potest illis agentibus debitum offerre & exsolvere, ut jus pignoris in se transcribatur. l. 19. ff. qui pot. in pign. l. 12. §. 1. ff. quib. mod. pign. solv. Franzk. loc. cit. num. 83. & seq. Lauterb. §. 17.

Quest. 481. Quæ obligatio ratione pignoris incumbat creditori hypothecario?

REsp. obligatur primò: ac præcipuè ad rem in pignus acceptam tueri, conservare & custodire exactâ diligentia, quam diligens paterfamilias in rebus suis custodiendis & conservandis adhibere solet. Unde si ejus dolo vel culpa lata aut levi (non autem levissimâ) illius pignus perit vel deterioratum est, damnus debitori resciscere tenetur, uti hæc habentur. §. 4. Inst. quib. mod. re contrab. oblig. l. 14. ff. de pignorat. act. l. 7. C. eod. Secundo obligatur, debito sibi soluto pignus restituere debitori; quia hac tacita conditione ei datum. cit. §. 4. & quidem cum omnibus fructibus ex pignore interea perceptis, dum hi in fortem, uti debent, computati non sunt. l. 1. de pignorat. act. & compensatione damni. si quòd dolo vel culpa lata aut levi in pignore illatum, detractis tamen expensis, quas creditor fecit in custodiendo & conservando pignore. l. 7. C. eod. cui obligationi si creditor detraxerit satisfacere competit debitori contra eum actio pignoratitia, l. si rem alien. ff. de pign. l. 11. C. de pignor. act. Et hæc debitori competunt, sive solutio fiat ab ipso debitore, sive ab alio juxta quod expresse dicitur. pr. Inst. quib. mod. toll. oblig. idque etiam si creditor solutionem oblatam non acceptat, modo debitor solenniter eam deponat. juxta l. 10. C. de pignor. act. & l. 3. de execut. pign. de quo paulò post; & quocumque demum modo debitum extinguatur.

Quest. 482. Quæ ratione pignoris sint obligationes debitoris?

REsp. sunt potissimum quatuor. Prima, ut non turbet creditorem in jure suo, quod is ratione pignoris habet. Secunda, ut tradat ei pignus idoneum, casu quo malitiosè, dolo sè vel ex ignorantia prius pignus minus idoneum vel alienum, vel alteri jam obligatum dedit. Tertia ut solvat creditori expensas factas in conservando pignora. l. 8. ff. de pignor. act. l. 7. C. eodem computando nimirum eas in fortem seu diminutionem debiti, vel specialiter eas præstando, intellige etiam utiles, modò non sint immodicæ. Gloff. in cit. l. 7. Sylv.